

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/142/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1614207767
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1614207767.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, vo veci starostlivosti o maloletého U. B. G. R. Y. Í. M. R., O.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, št. prísl. SR, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Malacky, Záhorácka ul. č. 2942/60/A, dieťa rodičov: otec - E. B., O.. XX.XX.XXXX, Š.. P. F., Z. V. E., D. H.. Č.. XXX, zastúpený advokátkou JUD. Luciou Sukopovou, Advokátska kancelária so sídlom v Trnave, Františkánska ul. č. 5, a matka - V. F., O.. XX.XX.XXXX, Š.. P. F., Z. V. E., D. H.. Č.. XXX, R. na Y.: O., R..F.. Y. B. XX, U., zastúpená advokátkou JUDr. Ľubicou Sopkovou, Advokátska kancelária so sídlom Malacky, Pribinova ul. 3, o návrhu matky na vydanie predbežného opatrenia a o návrhu otca na vydanie predbežného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Malacky zo dňa 19.12.2014, č.k. 8P/293/2014-51, jednohlasne (pomerom hlasov 3:0) takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

V napadnutom uznesení č.k. 8P/293/2014-51, zo dňa 19.12.2014 súd prvého stupňa predbežne do rozhodnutia o veci samej (o úpravu rodičovských práv a povinností vedeného na OS Malacky pod sp. Zn. 8P/293/2014) zveril maloletého U. B., O.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky, otcovi uložil počnúc dňom vydania predbežného opatrenia povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou XXX,- euro mesačne, ktoré mu uložil zasielať vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by sa maloletý U. dočasne zveril do jeho osobnej starostlivosti zamietol. Súd prvého stupňa taktiež zamietol návrh otca na nariadenie povinnosti matke vrátiť maloletého U. na absolvovanie povinnej školskej dochádzky do Základnej školy v E..

Rozhodnutie právne odôvodnil § 102, § 75 ods.1, § 76 ods.1 písm. a/,b/, § 77 ods.1,2, § 171 ods.2 O.s.p. a tým, že v danom prípade zistil vysokú mieru konfliktu medzi rodičmi maloletého dieťaťa spôsobujúcu stav, že maloletý nemá istotu jednotnej výchovy, jednotného prístupu rodičov k nemu a istotu jednotného školského zariadenia.

Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že v danom prípade je v záujme maloletého dieťaťa potrebné zastabilizovať výchovné prostredie maloletého, ktorý je však vzhľadom na eskaláciu konfliktu medzi rodičmi a ich neschopnosť viesť konštruktívny dialóg vo veciach rodičovských práv k dieťaťu neisté, zdezorientované a začalo sa správať agresívne.

Súd prvého stupňa pri určovaní výživného postupoval v zmysle § 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a 0 v tejto časti návrhu vychádzal zo zákonom stanoveného životného minima pre nepľnoleté, nezaopatrené dieťa (XX,XX euro mesačne) zohľadniac, že obidvaja rodičia sú riadne zamestnaní.

Vzhľadom na predbežné zverenie maloletého do starostlivosti matky ako aj na rozhodnutie vo veci vedenej na Okresnom súde v Malackách pod č. 8P/507/2014 súd prvého stupňa návrhy otca na vydanie predbežného opatrenia zamietol.

Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého Michala navrhujúc, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že do právoplatného skončenia konania vo veci samej zverí maloletého do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazne k povinnosti platiť výživné vo výške 100 euro, splatné vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca, alternatívne, aby návrh matky na vydanie predbežného opatrenia v celom rozsahu zamietol.

Otec maloletého v odvolaní namietol, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2, písm. d/ O.s.p.) a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2, písm. f/ O.s.p.). V odvolaní otec maloletého opísal genézu vzájomných vzťahov medzi rodičmi maloletého dieťaťa a vzťahov matky maloletého a jeho rodičov. Skonštatoval, že matka sa po odsťahovaní zo spoločnej domácnosti nezaujímalala o maloletého U., že jej vždy išlo len o peniaze, že jeho rodičia matku vo všetkom podporovali a pomáhali jej, ale táto sa k jeho rodičom odporcu správala a správa arogantne a neúctivo.

Otec maloletého dieťaťa v odvolaní konštatoval, že prvostupňový súd sa stotožnil s návrhom matky na vydanie predbežného opatrenia bez prihliadnutia na záujem maloletého U. a nariadené predbežné opatrenie odôvodnil nesprávnym skutkovým zistením o zvážení nových skutočností, a to neistej situácie medzi rodičmi a narúšanie autority matky ako jedného rodiča zo strany otca a jeho rodičov. Podľa otca narúšanie autority matky nebolo v rozhodnutí nijako odôvodnené a je pre neho v tomto smere neurčité. Najväčším nedostatkom vydaného predbežného opatrenia podľa otca je, že prvostupňový súd predbežne zveril maloletého Michala do osobnej starostlivosti matky bez toho, že by mal k dispozícii stanovisko ošetrojúceho psychiatra matky o jej zdravotnom stave, resp. znalecký posudok znalca z odboru psychiatrie, nielen stanovisko ošetrojúceho psychiatra.

V podanom odvolaní otec ďalej uviedol, že vedenie ÚPSVaR v Malackách sa svojim postojom nekriticky priklonilo k názorom matky, taktiež za neobjektívne považuje konanie zamestnancov Spojenej školy sv. I. R. X. U., ako i samotného riaditeľa školy. Dôvodom takéhoto správania sa je podľa otca trestné oznámenie, ktoré podal na riaditeľa školy dňa 19.01.2015. Otec poukázal ďalej na to, že prostredie, v ktorom matka maloletého žije (ubytovňa, kde je ubytovaná v jednej izbe s ďalšími osobami) je absolútne nevhodné pre výchovu maloletého dieťaťa a na to, že maloletý si musel po odchode matky do práce na nočnú zmenu zabezpečovať stravu sám.

Matka v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu otca navrhla, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 O.s.p. potvrdil. S tvrdeniami otca uvedenými v odvolaní a jeho prílohách sa v žiadnom prípade nestotožnila, tieto označila za vykonštruované a účelové, s cieľom vyvolať o matke maloletého v očiach konajúceho súdu akýsi dojem nespôsobilosti vychovávať vlastného syna. Matka uviedla, že v minulosti začala navštevovať psychiatrickú ambulanciu, avšak vznik potreby takéhoto jej liečenia bol dôsledkom dlhšieho spolužitia s otcom, ktorý ju počas spolužitia psychicky utláčal. Po odchode zo spoločnej domácnosti sa jej výrazne uľavilo, najmä po psychickej stránke a v súčasnosti netrpí žiadnymi zdravotnými komplikáciami, a to ani psychickými. Matka vo vyjadrení sa ďalej poukázala na správu kolízneho opatrovníka (ÚPSVaR Malacky v konaní 8P/507/2014), z ktorej nevyplýva odporcom tvrdená skutočnosť, že nezvládala starostlivosť o maloletého, ale práve naopak, vyplýva z nej, že prejavuje záujem o syna a spolupracuje zo ZŠ jednak v Malackách, jednak v E.. V súčasnosti má bývanie spoločne s maloletým zabezpečené v rodinnom dome v Malackách, kde má k dispozícii samostatnú izbu, keď o dozor nad maloletým v čase jej neprítomnosti (keď je v práci) je riadne postarané.

Matka maloletého dieťaťa vo vyjadrení ďalej poukázala na Znalecký posudok č. 12/2008 zo dňa 25.04.2008, vyhotovený v konaní na Okresnom súde Senica, č.k. 11P/40/2006 (ďalej len „posudok“) o zákaze styku otca s jeho v tom čase maloletou dcérou V. B., O.. XX.XX.XXXX, z ktorého vyplynuli závery a diagnostika osobnosti otca, ktorý má znížené sebavedomie, aktuálne s neurotickou regresiou- zníženým prispôsobením sa, je zvýšene citlivý, podozrievavý, nedôverčivý, so zníženým afektívnym riadením a prispôsobením sa realite; s expanzívnymi tendenciami, psychosexuálne nevyzretý, s pohotovosťou k verbálnej agresii v záťaži, v realizácii svojich potrieb s narcistickými, šefovskými tendenciami, v stavoch frustrácie s postojom agresívnej výzvy. V interpersonálnom reagovaní s egocentrickou orientáciou, neistotou s únikovými tendenciami, lipnutie na matke a materskej tradícii, posadlosť, zlostnosť, diplomatická schopnosť - vie si získať ľudí, úzkostná a obsedantno - kompulzívna symptomatika. Z osobnostného hľadiska ide o osobnosť centrálne životne nespokojnú, s nevyzretou

emociálnou reaktivitou, zaťaženou neurotickou symptomatikou, so zníženým sociálnym prispôsobením a kontaktom s realitou. V posudku je tiež uvedené, že dcéra otca Beáta Hladíková prežívala v prostredí otca citovo negatívne zážitky (napr. že ju bil, nútil jesť a robiť niečo, čo nechcela a tak sa k nej správala aj babka a dedko).

Odvolačí súd preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 212 ods.2 písm. a/ O.s.p., vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Podľa ust. § 102 ods. 1 O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov, alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie.

Podľa ust. § 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa ust. § 76 ods. 1 písm. b/ O.s.p. predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd.

Inštitút predbežného opatrenia predpokladá naliehavosť úpravy pomerov medzi účastníkmi (i keď dočasnej) alebo zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, pričom o veci sa nerozhoduje na základe výsluchu oboch procesných strán a vykonania dokazovania o skutočnostiach týkajúcich sa existencie dôvodov obsiahnutých v návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ale súd vychádza iba zo skutočností uvádzaných navrhovateľom v návrhu, resp. ak je návrh podaný v priebehu konania, z výsledkov doposiaľ vykonaného dokazovania. Nariadenie predbežného opatrenia je podľa zákonných predpokladov prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi; ak tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, ktorá je potrebná; ak sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a ak sa neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi. Ďalším zákonným predpokladom na nariadenie predbežného opatrenia je osvedčenie obavy z ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia.

Predbežné opatrenie nie je konečným rozhodnutím a jeho účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov. Neznamená to však, že by bolo možné predbežné opatrenie vydať len na základe návrhu bez toho, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Inštitút predbežného opatrenia v konaní starostlivosti o maloleté dieťa má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, do doby, keď o výchove dieťaťa, ktorá je inštitútom hmotného práva nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine.

Odvolačí súd po zohľadnení okolností prípadu v danej veci dospel zhodne s prvostupňovým súdom k záveru, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia v časti, v ktorej navrhovala zveriť maloleté dieťa do jej osobnej starostlivosti do rozhodnutia vo veci samej ako i v časti, v ktorej žiadala predbežne zaviazat' otca maloletého prispievať na výživu maloletého sumou XXX,- euro mesačne, ktoré mu súd uložil zasielať vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky je dôvodný, keďže matka osvedčila potrebu navrhovanej dočasnej úpravy. Aby ochrana bola rýchla a účinná, pri rozhodovaní súdy vychádzajú z obsahu návrhu a pripojených dokladov, ktorými sa preukazuje dôvodnosť nároku v danej veci. Z obsahu návrhu a následného obsahu spisu vyplýva, že rodičia maloletého nie sú manželia, v súčasnosti nežijú v spoločnej domácnosti - otec maloletého žije v Rohožníku, matka maloletého opustila v lete 2014 spoločnú domácnosť v Rohožníku, býva v U. (v súčasnosti aj s maloletým U.), pričom v septembri 2014 prehlásila maloletého na základnú povinnú školskú dochádzku do Spojenej školy sv. I.. R. X. U..

Z obsahu spisu ďalej vyplýva že predbežný rozsah styku otca s maloletým bol po návrhu otca zo dňa 10.02.2015 upravený uznesením Okresného súdu Malacky , č.k. 8P/293/2014-209 zo dňa 16.02.2015 na každý utorok v čase od 15,00 hod., kedy si ho vyzdvihne v školskom zariadení, ktoré maloletý navštevuje, do 19,00 hod., kedy ho odovzdá matke v mieste jej aktuálneho bydliska, na každý štvrtok

v čase od 15,00 hod., kedy si ho vyzdvihne v školskom zariadení, ktoré maloletý navštevuje, do 19,00 hod., kedy ho odovzdá matke v mieste jej aktuálneho bydliska, na každú sobotu v čase od 09,00 hod., kedy si ho vyzdvihne v mieste aktuálneho bydliska matky, do 19,00 hod., kedy ho odovzdá matke na tom istom mieste (rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.2.2015).

Vychádzajúc z obsahu spisu vyplývajúceho skutkového stavu sa odvolací súd v danom štádiu konania zhodol s názorom súdu prvého stupňa o tom, že na nariadenie predbežného opatrenia predbežným zverením maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky sú splnené zákonné predpoklady, a to existencia nutnosti okamžitej dočasnej úpravy právnych pomerov medzi účastníkmi. Za daného stavu, kedy sa neupravenie právnych pomerov týkajúcich sa úpravy práv a povinností rodičov v období po vydaní uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 6.10.2014, č.k. 11 CoP /440/2014-32 absolútne neosvedčilo, kedy sa maloletý Michal stal prostriedkom vzájomného boja medzi otcom a matkou, resp. matkou a starými rodičmi zo strany otca (napr. neohláseným vyzdvihovaním maloletého zo školy bez súhlasu matky), pri zohľadnení vysokej miery konfliktnosti vzťahov medzi rodičmi maloletého dieťaťa vyplývajúcich i z doložených záznamov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Malackách a i z doložených správ Spojenej školy F. I. R. X. U.N., sa odvolací súd zhoduje s názorom súdu prvého stupňa o splnení zákonných podmienok na dočasnú úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Konštatuje, že pri absolútnom uprednostnení práva maloletého v nízkom veku na riadny a nerušený vývoj (i pred právami oboch rodičov), súdom prvého stupňa nariadená dočasná úprava v časti týkajúcej sa zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky zohľadňuje skutkový stav existujúci v čase rozhodovania a je v záujme maloletého, pre ktorého je potrebné vytvoriť zastabilizované a pokojné rodinné prostredie.

Na námietky otca vzťahujúce sa k posúdeniu zdravotnej spôsobilosti matky maloletého sa o dieťa riadne postarať a o nevytvorenie vhodných podmienok na jej strane pre maloletého odvolací súd neprihliadal. Z obsahu spisu totiž vyplýva, že matka bola v čase odchodu zo spoločnej domácnosti v odbornej starostlivosti psychiatra, avšak zo správ jej ošetrojúceho odborného lekára nevyplýva, že by sa dôsledkom zdravotných problémov nedokázala o maloletého riadne postarať (v súčasnosti matka odbornú pomoc nepotrebuje). Navyiac, tieto tvrdenia otca sú v priamom rozpore i s predloženými správami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Malackách a i so správami zo základnej školy, ktorú maloletý od septembra 2014 navštevuje, keď tieto hodnotia starostlivosť matky o maloletého pozitívne. Z obsahu spisu vyplýva ďalej to, že matka s maloletým majú zabezpečené bývanie prostredníctvom súčasného zamestnávateľa matky v rodinnom dome v Malackách, v ktorom bývajú s ďalšími dvoma osobami (lekárom a lekárkou), kde majú k dispozícii samostatnú izbu a spoločné priestory - kuchyňu, obývačku, dve kúpeľne, 2 WC , všetky priestory s kompletným zariadením , veľký dvor s bazénom.

V nadväznosti na rozhodnutie o dočasnom zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky, odvolací súd posúdil ako vecne a právne správne i rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti, v ktorej uložil počnúc dňom vydania predbežného opatrenia otcovi povinnosť platiť na maloletého výživné o výške XXX euro mesačne, k rukám matky, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred. Určená výška výživného je zodpovedajúca ust. § 76 ods.1 písm. a/ O.s.p. a znamená len výživné určené v nevyhnutnej miere, ktoré je určené len na uspokojovanie základných životných potrieb oprávneného (maloletého dieťaťa). Za správny považuje i výrok súdu prvého stupňa, v ktorom zamietol návrh otca na nariadenie povinnosti matke vrátiť maloletého U. na absolvovanie povinnej školskej dochádzky do Základnej školy v E.. Má za to, že otec vo svojom návrhu na nariadenie takejto dočasnej úpravy nepreukázal zákonné predpoklady na jej nariadenie , a to nutnosť okamžite takúto povinnosť matke nariadiť a ani to, že by práva maloletého Michala boli ohrozené v miere, vyžadujúcej si takúto dočasnú úpravu.

Odvolací súd si je vedomý zo spisu vyplývajúcich konfliktných vzťahov medzi rodičmi maloletého, ktoré zrejme bez využitia odbornej pomoci tieto nedokážu preklenúť. V tejto súvislosti vyzdvihuje snahu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Malackách poskytovať obom rodičom poradenstvo a viesť rodičov k dosiahnutiu dohody v otázke rodičovských práv (ktorej výsledkom je dohoda rodičov maloletého U. o rešpektovaní všetkých doposiaľ vydaných uznesení Okresného súdu Malacky zachytená v Zázname ÚPSVaR v Malackách zo dňa 24.2.2015) . Pokiaľ otec postoj orgánu sociálnoprávnej ochrany detí nehodnotí pozitívne je treba mu dať do pozornosti, že snaha Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Malackách je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Obom rodičom dáva do pozornosti, že v prípade rešpektovania nariadeného predbežného opatrenia a i predbežného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Malacky, č.k. 8P/293/2014-209 zo dňa 16.02.2015, pri akceptovaní

dočasne upraveného styku maloletého s otcom, vrátane riadnej prípravy maloletého na styk s otcom, t.j. pokojného vysvetlenia situácie oboma rodičmi, prejavenia radosti matkou z času, ktorý maloletý strávi s otcom a zážitkov s ním strávených, rovnako prejavenej radosti otca z času, ktorý maloletý trávi v osobnej starostlivosti matky, vyvarovania sa vzájomných invektív, by sa vzájomný vzťah rodičov maloletého dieťaťa mohol vybudovať a upraviť do podoby, kedy by bol jednoznačne v záujme dieťaťa.

Odvolaciemu súdu však nedá k prejednávánemu prípadu nepoznamenať, že maloletý syn potrebuje pre svoj vývin kooperatívny vzťah medzi svojimi rodičmi. Je na jeho oboch rodičoch, aby pre neho vytvorili prostredie, v ktorom sa cíti bezpečne a bez akýchkoľvek stresujúcich faktorov sa môže s istotou vyvíjať. Len rodičia sú zodpovední za to, aby následky ich vzájomných konfliktov neprenášali na syna a nepoužívali ho ako nástroj boja proti druhému partnerovi. Odvolací súd v tomto prípade apeluje na oboch rodičov, aby uprednostnili záujem maloletého syna nad svojimi záujmami a vzájomnou averziou a pokúsili sa v otázkach súvisiacich s jeho výchovou dospieť (i s prípadnou možnosťou využitia odbornej pomoci) k modelu, ktorý uprednostní záujem dieťaťa, ale zároveň bude rešpektovať i práva oboch rodičov, ktorí sú si v rozsahu a výkone rodičovských práv rovnocenní. Obom rodičom musí byť absolútne zrejme a jasné, že pri vzájomnej nespolupráci, neschopnosti komunikovať, vzájomnej neúcte v miere, ktorá je až zarážajúca a až nepochopiteľnom vzájomnom správaní sa oboch rodičov (opisovaných rodičmi rozdielne) idú v konečnom dôsledku len proti záujmu svojho maloletého dieťaťa (ku ktorému majú pritom obaja rovnocenné rodičovské práva a povinnosti), ktorému tým odopierajú právo na pokojné, vzájomnými konfliktami rodičov nezaťažované detstvo. Je treba uviesť aj to, že osobnostná vyspelosť rodiča sa v istej miere prejavuje práve jeho chovaním v emočne vyhrotených situáciách, ktoré v tomto prípade zrejme v istej miere nezvládajú obaja rodičia.

Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách predbežného opatrenia rozhodne súd prvého stupňa v rozhodnutí o veci samej (§ 145 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.